

CIJENA LISTU: U prodajni za cijenu godišnj. K 82.—, za polugodišnje K 46.—, tromjesečno K 30.—, mjesечно K 8.—, u maloprodaji 10 helera. — OGLASNI listovi 1. le se računaju po 30 helera za prostor visok 4 milimetara i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Uspješne borbe na svim frontama.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 4. srpnja (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.
U Bukovini suzbile su naše čete osamljene ruske naskoke. Kod Kolomeje borba traje nesmanjenom žestinom. Navale, što su ih Rusi vodili na zapadu od grada, nijesu uspjele. Na sjeveru i na jugoistoku od Tlumca uznapredovale su s uspjehom njemačke i austro-ugarske čete. U Voliniji kušao je neprijatelj da suzdrži naše napredovanje navalljujući s masama, a bio je svagdje suzbijen s teškim gubicima.

Talijansko bojište.

Naša fronta od mora do brjega Monte sei busi stajala je sinoć i noćas pod najjačom topovskom paljbom, te je bila neprestano napadana. Najljući su neprijateljski napori bili upravljeni ovog puta protiv visine na istoku od Trčica, a naši su je pučki ustavke slobodno obranili protiv sedam napadaja. Talijanske navale protiv naših položaja kod Bagni, na brjegu Koscić i na istoku od Selca bile su također suzbijene djelomično borbom na bodove. Pred brdom Sv. Mihovila zapriječilo je napredovanje talijanske pješadije već naše topovsko pucaanje. Na sjeveru od Suganske doline izjavili su se talijanski nastroj protiv naših položaja na gornjem toku potoka Maso. I na sjeveru gornjeg toka doline Posine suzbacile su naše čete više jakih neprijateljskih naskoka. Jučer smo zarobili 157 Talijana. Nadporučnik je Ivan Foind oborio svoje treće neprijateljsko ljetalo.

Jugoistočno bojište.

Nepromjenljivo.
Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 4. srpnja (D. u.) U velikom se glavnom stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Dočim nije ponovio neprijatelj svojih napadaja na sjeveru od potoka Ancre postavio je on jake sile između Ancre i Somme protiv fronta Thiepval-La Boisselle i sumrice na jugu od Somme i protiv linije Barleux-Belloy.
Velikom broju ljudi odgovaraju i njegovi gubici. Svi su napadaji bili suzbijeni. Francuzi, što su bili prošli u selo Hardecourt, suzbijeni su. Na sjeveroistoku od Yperna, na zapadu od La Bassée i na jugozapadu od Lensa su bile suzbijene mjestimične neprijateljske navale, a na istoku od Moze bile su lahko suzbacene snažne navale protiv baterije na Damloupu.

Ponovna službena francuska izvješća, da su opet osvojili tvrđu Thiaumont i bateriju Damloup, jesu isto takove izmišljotine kao što i navodi o broju zarobljenih za događaja na Sommi. Njemačke su ophodnje prodrle na istoku od Armentieres u engleske, a izvidnička odijeljenja na zapadu od Mühlbausena u francuske položaje. Tu smo zarobili 1 časnika i 60 vojaca. Oborili smo 9 neprijateljskih ljetala.

Istočno bojište.

Hindenburgova vojna skupina: Rusi su poduzimali navale na mnogim mjestima fronte od Naročkog jezera do Smorgona i na istoku od Višneva, ali si nijesu izvježili nikakovog uspjeha, nego su pretrpjeli teških gubitaka.
Vojna skupina bavarskog princa Leopolda: Moćne protunavale naših četa urodile su na mjestima, gdje je bilo Rusima s početka uspjele da napreduju, potpunim uspjehom: kod toga su zarobile 13 časnika i 1883 momka.
Linsingenova vojna skupina: I jučer postavili su se Rusi s jakim masama četa našim napredovanju; bili su suzbijeni, a naša je navala zadobila novog zemljišta.
Bothferova vojska: Jugoistočno od Tlumca potisnule su naše čete Ruse hitrom kretanjem na širini fronte od preko 20 kilometara i u dubljinu od preko 10 kilometara.

Balkansko bojište.

Nikakovih osobitih događaja.
Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 4. srpnja (D. u.) Glavni stan javlja:

Iračko bojište.

U južnoj Perziji prošli su Rusi 28. lipnja na svojem uzmagu iz Kostevabada ponoći preko Harunabad-a te su pobjegli s glavnim silama što brže prema Mahidestu. Na desnom krilu utvrdile su naše čete položaje što su ih posljednjih dana oduzele Rusima na sjeveru od rijeke Čorok. Na istočnom dijelu ovih položaja na sjeveru od odsjeka izjavio se navalni nastup što su ga Rusi pokušali. Pokušaji iznenađenja, što ih je neprijatelj poduzimao na raznim točkama primorske fronte, bili su suzbijeni s velikim gubicima.

BRZOJAVI.

Rat.

Ljetalo nad Soljmom.
Sofija, 4. (D. u.) Bugarska agencija javlja: Jučer se je rano pojavilo nad Soljmom neprijateljsko ljetalo te je bacilo 8 bomba na razne predjele grada, a da nije prouzročilo nikakove štete. Čim su počeli opstreljavati ga obrambeni topovi dalo se je ljetalo odmah na bijeg.

Turci u Kermansahu.

Carigrad, 4. (D. u.) Po ogorčenim su se bojama zapadno od Kermansaha povukli Rusi iz Kermansaha, jer se nisu mogli više tako održati. Drugi su dan zaposjeli grad Turci.

Njemačka.

Sputavanje neutralnog izvoza.

Berlin, 1. Engleska vlada raspravlja, prema „Vossische Zeitung“, za zastupnicima neutralnih zemalja o prekida svakoga izvoza iz zemlje središnjih vlasti. Neutralne države bi bile odučene na taj način, da bi Engleska svu žetvu i izveznu robu neutralaca kupila za sebe i za svoje saveznike. Neutralci pak se moraju obavezati svu kupljenu robu na vlastitim brodovima u Englesku i Francusku prevesti, a na povratku moraju ukrcati na svoje brodove englesku robu. Ako se ne će neutralci s tim predložcima sporazumjeti, zaprijetit će im sa represalijama. Basel, 1. (Fritz. Tel.) Havas javlja iz Pariza: U četvrtak i petak su se dogovarali zastupnici saveznika sa švicarskim zastupnicima. U toku ovih dogovora bilo je stanovište saveznika na sljedeći način formulirano: S jedne strane opstoji iskrena želja, da se poštuje u švicarskom puku sve, što mu je potrebno za njegovu opskrbu; s druge pak strane ne može se nikako dozvoliti, da se pomoću Švicarske opskrbljuje Njemačka i Austro-Ugarska sirovinama, koje direktno ili putem tranzita iz savezničkih država dolaze.

Švicarsko odaslanoštvu misli da mora da ustani, da se nalazi u vrlo teškom položaju koji radi savezničkih mjera toliki zahtjeva središnjih vlasti, e bi moglo udovoljiti takvim zahtjevima. Ono je predložilo saveznicima također predloge na pretresanje, kao što su i odaslani saveznika nekoje druge predloge učiniti, iz zajedničkog sporazuma bi zaključeno, da se koncem budućeg sedmice ponovno sastanu, a međutim vlade predloge proučavaju.

Balkan.

iz Rumunjske.

Bukarest, 3. Četvrti je vojni zbor na ratnoj nozi, te se nalazi na bukovinjski granici.

Vojnička liga protiv antante.

Izgradi u Solonu.

Bern, 4. (D. u.) Po vijestima iz francuskih novina ustanovila se je u Grčkoj pored pričuvenih saveza koji su upereni protiv Veneciozaca, druga još vojnička liga na časnicih. Vojnički savez hoće da podigne sveopći prosjevit protiv povrjeda grčkih prava i sloboda sa strane antante.

U Solunu je došlo do demonstracija protiv Veneciozaca djelom grčkog časničkog zbora. Dvadeset je časnika prodrlo u uredništvo veneciozlova lista „Kizosmatiki“, pozvali su urednika na odgovornost nad članaka pisanih u prilog antante, sabljama su zadržali više udaraca njemu i drugim suradnicima te su demoralizirali također vas namještat. Francuske su vojničke oblasti odredile istragu.

Antanta.

Duma odgovorava.

Petrograd, 4. (D. u.) Carskim ukazom bila je duma odgovodena do 14. prosinca.

Rusija i Japan.

Stockholm, 1. Službena japanska novina „Ferne“ javlja, da ruska vlada odstupa Japanu jedan dio istočne kineske željeznice od Charbina do Kuan Feshtve?, a to je veći od velike političke i gospodarskivene važnosti. Vrijednost toga odstupa iznaša 250 milijuna Jena. Pitanje osnovano je rusko-japanskom bankovnom sindikatu je u načelima riješeno (ova vijest valja tek da se potvrdi).

Engleska pitanja.

H a a g, 1. Reuter javlja iz Londona: Kongres radničkih udruženja je zabacio s pretežnom većinom glasova prijedlog da povede protiv obavljanju zakona vojne službe budu kakvu akciju.

L o n d o n, 2. Reuter javlja: Kralj je Casementu oduzeo njegov vitezovski naslov i njegovu čast Bachelor of Arts i izbrisao ga iz redova odlikovanih redom sv. Mihajla i sv. Djure.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 2. Službeni izvještaj od I. srpnja:

Zapadna fronta.

Na jugu od Dnjestra proganjaju naše čete neprijatelja. Austrijanci uzmiču i puštaju u našim rukama vozove i ratni materijal. Broj zarobljenika raste dalje. Po stiglih vijestima ustanovilo se za sigurno, da je iz boja bila zauzeta varoš Oberlin i sela na sjeveru i na jugu od nje. Kod sela Pustin na sjeverozapadu od grada Kuči došlo je do boja. Za posljednja je boja bio ranjen hrabri general Keller. Kod sela Solovin između Stohoda i Sira (11 km zapadno od Sokula) spremili su Nijemci napadaj, kojega su započeli naganjanjem plinova. Njemački je napadaj bio suzbijen topovskom vatrom. 29. su lipnja bacila Kovban (6 km istočno od Zvinjavca, sjeverozapadno od utoka rijeke Lipe u Siru) unišio je naše odijeljenje pod vodstvom nadporučnika Grembetskija neopazeno u koloniju u istočnom selu. Posada je bila sva pobijena. Pred odijeljenjem, koje je u selo prodrlo, pobjeogo je neprijatelj na vrat na nos natrag. Uhlaviti smo zarobljenika.

Na Dvini pucao je neprijatelj na nekoliko podokopa na položajima na jugoistoku od Rige i Okškuljski mostobran. Sinoć se je izjavio na sjeveru od Ilukusta njemački navalni pokušaj u vatri naših baterija.

28. lipnja pucalo je poljsko i teško njemačko topništvo žestoko na naše položaje u odsjeku Nijemna na sjeveroistoku od Novog Grodek. Pod zaštitom je ove vatre prešao neprijatelj rijeku Nijemem i osvojio komad šume na istoku od sela Gmiesici.

Petrogradska brozovnja agencija javlja: Kolomeja, gdje se sastaju najvažnije željezničke pruge iz Bukovine, nalazi se u našim rukama.

30. lipnja na večer. Čete sa lijevog ruskog krila zauzele su danas Kolomeju, gdje se sastaju najvažnije željezničke pruge iz Bukovine. Neprijatelj ide dalje prema zapadu te se utvrđuje u pripravljenim položajima. Na sjeverozapadu od Kimpolanga kuša neprijatelj s jakim silama topofenzivu. Čete generala Lečičeva moraju izvoditi svoje napadaje u izvanredno teškim prilikama, pošto su strašni pljuski kiše skoro uništili i onako vrlo zle puteve na tom području.

Na sjeverozapadu od ašca Lipe uz rijeku Sitr, med Luckom i Brodjem, napao je neprijatelj po udobnoj pripravi vatrom iz teških i lakšeg topništva u liniju kolonija Gajenke, (13 km sjeverozapadno od Lipe) i Nutalin (8 km sjeverozapadno od Lipe). Naše su čete pustile u svojem nepokoleblivom miru da neprijatelj do sprije sve do naših zapreka, te su sada istom otvorile vatru. Na Lipi pripravlja se potučeni neprijatelj na novu navalu. Po najnovijim vijestima iznaša ukupno broj zarobljenika uhvaćenih od 4. do 28. lipnja zajedno s časnicih 212 tisuća, a taj broj raste neprestano.

U okolici Lipe puca neprijatelj neprestano iz težih i lakših topova na naše položaje. Novo dovedene njemačke čete napale su ovdje s ogorčenjem. Mi smo ih jako suzbili s velikim njihovim gubicima, te smo još zarobili 9 časnika i 419 momaka.

U Galiciji uzdržavalo je neprijateljsko topništvo kod sela Glanki i Vorobiojka također ljutu halbu.

Na dvinskog fronti opstreljuje neprijateljsko topništvo udobno odsjeka naših položaja kod Jakobstadta, na desnoj obli Dvine u blizini kolodvoru u Livenhovu i nadalje prema jugu.

Na čitavoj fronti od Dvinskoga do Radkantičkih baba biju se pješadijski bojevi.

Crno more.

Naše su torpednjače potopile 29. lipnja uz anatolsku obalu 54 neprijateljske jedrenjače.

1. srpnja. Naše lijevo krilo potiče neprijatelja sve do dalje. Na jugu smo od Dnjestra osvojili mnogo mjesta. Po vrlo ljutom boju bacile su naše čete neprijatelja prema visovima kod Berzeva (175 km jugozapadno od Kolomeje). Nekoliko je tih vrhova već na juris osvojeno. Neprijatelj, koji je napadao na sjeverozapadu od Kimpolanga bio je suzbijen protli zapadu. U tom su kraju naše čete neprijatelja istisnule i osvojile su nekoliko čvrsto utvrđenih položaja.

Lečičevja je vojska uhvatila 28. i 29. lipnja 305 časnika i 14.574 vojnika. Zaplijenjena su 4 topa i 30 strojnih pušaka. Od 4. do 30. lipnja

Zarobljeno je svenu s časnicih 217.000 vojnika.

U prostoru između Stohoda i Sira uzdržavao je neprijatelj žestoku topovsku vatru. Bije se osobito ljuti boju o položajima kod Zaturcija, gdje su naše čete jednu za drugom suzbile 9 navala zadavši neprijatelju teških gubitaka. U jednom su od tih odsjeka Nijemci mnogo pretrpjeli od vlastitog topništva, koje ih je opet u boju natjeralo. Tlo je tamo prekriveno neprijateljskim lješinama.

1. srpnja na večer. Neprijatelj je nastavljao svoje ogručene napadaje protiv više odsjeka između Sira i Stohoda. Sinoć nas je neprijateljsko topništvo iznenadilo u krajevima kod Kobca i Helenovke (6 i 7 km od Sokula) i kod Kuhara (9 km sjeverozapadno od Sokula). Došlo je po tome do snažnog napadaja, kojega smo mi suzbili. Na sjeveroistoku smo od Kiseljna zamijetili na vrijeme neprijateljska okupljanja, te smo ih razagnali svojom topovskom vatrom. Neprijatelj je ustario u bijegu. Na jugoistoku od Kiseljna zaustavili smo napadaj, što ga je neprijatelj s gustom masama započeo kod sela Semerinki (5 km jugoistočno od Kiseljna). U istom kraju kod sela Zubulino bile se žestoki boj. 9 km južno od sela Zaturci, kod sela Koscevo zaustavili smo austro-ugarsku provalu. Osvojili smo neprijateljske pokušaje, da predju Sčaru na jugozapadu od Lipska i na jugu od Baranovića.

Baltiškoo more.

30. lipnja. Naše odijeljenje krstarica i torpednjača, koje je tražilo neprijateljske sile izmedju Gotlanda i švedske obale, nije moglo da ustavni prisutnost nijedne veće neprijateljske jedinice. Ali u zoru drugog jutra bio je naš krešta napadnut od neprijateljskih torpednjača. Navala je bila lahko suzbijena. Topovskom smo vatrom zadali neprijatelju čitljivi gubitak. I napadaji neprijateljskih podmornica su ostali bez uspjeha. Naše se odijeljenje vratilo u svoje iskodište bez gubitaka i štete.

Francuska.

Paris, 4. Službeni izvještaj od 3. srpnja podopne:

Na sjeveru od Somme nijesu Nijemci ništa kušali, da štogod poduzmu protiv položaja što smo ih osvojili. Na jugu od Somme zauzeli smo obale linije njemačkih položaja na sjeveru od Morencourta, koji se nalazi u našim rukama, pa selo Herbecourt, te smo prodrli dalje prema jugu protiv Asservillersa, čije se sjeverni i jugoistočni broj nalazi u našim rukama. Na desnoj obali Moze bili su Nijemci osvojili tvrđu Damloup, koje smo im ipak protunapadajom oduzeli.

Službeni izvještaj od 11 sati navečer. Na sjeveru od Somme položaj je nepromjenljivo. Na jugu od Somme su osvojili naše čete sumu Chapire i sela Feullies, a dalje prema jugu zauzeli smo sjajnim juršem Asservillers. Na jugu od Asservillersa prodrli smo kroz popodne preko drugog njemačkih položaja. Osvojeno zemljište je 5 kilometara dubljine. Broj je zarobljenika prekoratio već 8000.

Engleska.

London, 4. Službeni izvještaj od 3. srpnja: Na jugu od Ancre držimo se u svim položajima, što smo ih osvojili 2. o. mj. Engleske su čete prodrle u selo Boisselle, gdje je još traje. Kod Avillers razvija se boj raznom srećom.

London, 3. srpnja. Službeni izvještaj od 1. srpnja.

General Haight javlja: Cijeli je dan trajao žestok boj između Somme i Ancre. Na sjeveru Ancrea do uključivo Dommecourta žestoko se vojuje na cijeloj fronti. Na našem desnom krilu zauzeli smo labirint njemačkih jaraka u frontal-zaključnoj liniji koja se nalazi u dužlini od 1000 metara, te juršom osvojili sela Montauban i Marnez, što ih je neprijatelj žilavo branio. U centru smo na fronti od preko 4 milje osvojili različite jarke. Na drugim se točkama neprijatelj još drži. Boja je još svejednako žestoko. Isto se tako ogorčena bitka bije sjeverno od Ancrea do Dommecourt-a. Neke točke, što smo ih osvojili u ovom predliju kod prve navale, nijesmo mogli održati, dok smo ih opet osvojili. Ostali u našem posjedu su 2000 ljudi, među kojima dva pukovnjska zapovjednika i jedan cijeli pukovnijski stožer. Na bojištu smo našli vrlo mnogo mrtvih neprijatelja, a to dokazuje, da su Nijemci pretrpjeli znatne gubitke, naročito u predliju Fricourta. Poslije podne su odjeći naših četa na različitim točkama između Souchea i Yperna provalili u njemačke jarke i našim posadama teške gubitke. U dan je od naših odjela sa sobom dopremio 16 zarobljenika. Ujunoć jakom vjetru vladala je jučer Balcena i vrlo uspješna djelatnost u zraku. Bačeno su mnogobrojne bombe na neprijateljska skladišta, željezničke točke itd. Iz današnjega je se boja živo radilo u zraku. Naši su avijatici navalali na vlak između Doula i Cambraya, jedan se je aeroplan spustio do 9 stopa nisko i razorio jedna teretna kola. Drugi su zrakoplovci vidjeli, kako gori cijeli vlak i čuli su više eksplozija.

Sjećajte se Crvenog Kriza!

Sjećajte se siročadi za domovinu poginulih vojnika!

Domaće Vijesti.

Bozav. Pozivlju se danas gv. odbornici zabave „Viškog boja“, na svaka 8 sati na večer nejaljeno dođu na odborsku sjednicu, na već poznato mjesto. Predsjednik.

Odklivanje. Luka Kirac iz Medulina, kad. asp. kod 87. pješ. puk. u Celju, u svom civilnom zvanju najpobje činovnik-enolog kod tvrtke Kupwiesler u Brionima, odklivač je ovih dana srebrnom kolajnom crvenog križa za zasluę na vrpci hrabrosti sa ratnom dekoracijom. Bio je već početkom rata teško ranjen boreći se hrabro.

Brisan iz odvjetništva. Između odvjetnika, koji su na temelju § 14. između od dne 24. decembra 1915, jer su dopustili austrijsko ilo, izbrisani iz liste, su odvjetnik žbomica i sudista, nalazi se također i dr. Dinko Trinajstić bivši odvjetnik u Pazinu.

Priredom Narodnog Blagdana preko ove uprave darovaće za Družbu sv. Cirila i Metoda: Obitelj Jos. Krmpotić K 30, obitelji dr. M. Krmpotić K 25, obitelji J. Vesel K 25, obitelji Filip Barbačić K 10, g. M. Buzolić K 10, obitelji Hain K 10, obitelji Baslić K 5; sakupljeno bijaše na Nj. V. B. Erzh. Stephanie K 13,98; darovaše: po K 4 Ferica Pann; po K 1, Josip Grodović, Juraj Galović, Nikola Čarč, Juram i Handla; po 60 fil: Nikola Buovac, Juraj Stepančić, Andrej Pertot; po 50 fil: Pavo Popić, Blaž Stevinović, Božidar Tonk; po 40 fil: Drago Rosandić, Mihovil Novak; po 30 fil: Nikola Borovac; po 20 fil: Petar Jakša, Frano Jaklič; po 18 fil: Nikola Knežević; po 10 fil: Ivo Sotošek. Slijedi ih i drugi!

Iz Hrvatske.

Konferencija za zaštitu mladih. Dne 2. o. mj. održala se u zagrebačkoj gradskoj vijećnici konferencija pedagoga i karitativnih društava. Konferenciji je bilo srh, da se nađie najini i sredstva kako da se čim bolje zaštite djeca za koja roditelji bit, a kojih razloga ne mogu ne do do skrbie. U dobio sudjelovati iše govornika sa vrlo lijepim i korisnim prijedlozima. Već na ovoj prvot konferenciji, kojoj će slijediti daljnje, bile su prihvaćene između inih i ove dvije resolucije: 1. Prijecka je potreba, da se zakonskim putem zaštite djeca, za koja su roditelji ne mogu, ne će ili ne smiju brinuti. — 2. Konferencija izražava nuđu, da se uredi posebno sudovanje za mlade. Osim toga prihvaćen je zaključak, da se ima poduzeti istraživanje protiv polaska gozta ga u cijeloj prenosima. Pred tri godine bio je upisan u jednu riječku gradsku pučku školu dječak, čiji su roditelji bili civilno vjenčani, a nisu svoje dijete pokrstili, jer su htjeli ostaviti djetetu na volju, da, kad odraste, po vlastitoj volji izabere sebi vjeroispovijest. Kad je vjeroučitelj doznao, da dječak nije kršten, nije ga htio ocjeniti u vjeronauku, a jer je školsko vječje, na koje se ravnateljstvo obratilo, zatečen riješenjem spora, dječak nije bio pripisan u više razrede. Tako je ove godine svršio treći razred, a ravnateljstvo se opet obratilo na školsko vječje za savjet, jer vjeroučitelj nije htio ocjeniti dječaka, premda je pribavio obuci o vjeri. Ko-

načno je ovih dana izreko školsko vječje svoju odluku. Pozivajući se na zak. čl. XLIII. § 26. ex 1895. zak. čl. LIII. § 1. i 2. od god. 1868. školsko vječje je naložio ravnateljstvu da, da ne smije dječaka pripustiti u viši razred tako dugo dok ne bude kršten i ocjenjen u vjeronauku, buduć da navedeni zak. članci odredju da svaki učenik mora prihvatiti vjeroispovjest, a tek nakon 18 godine dopušta se slobodna volja u vjeronom pogledu. Roditelji učemkovi uložili su utok na ministra nastave.

Iz Slavonije.

Spomenik Nj. Veličanstva u Osijeku. U Osijeke postaviti će u domu za rekonalessente spomenik Nj. Veličanstva, koji će biti doskora gotov. Oko njega bit će postavljen nasad cvijetna, a kakav je spomenik lijepo izveden; bit će to pravi usjev grada. Otkriće spomenika bit će po svojoj prilici dne 18. augusta.

Iz Dalmacije.

Viško vino. Iz Visa javljaju, da ima tamo jošite dostatno vina, i to doba vrsta. Cijene su prilično umjerene. Naredna berba ne kaže dobro.

Gospodarstvo.

Djetelina kao predusjev za pšenicu. Kod nas i drugdje stanovlje se, da se prošle djeteline posijava pšenica bolje razvija i bolje zrna daje, nego liza bilo kojeg drugog predusjeva. Bolje je barem to, da ne treba polje nakon zoraanja djeteline gnojiti stajskim gnojem, pošto je već uslijed djeteline bogato dušikom, dočim fosforu kiselinu treba nadoknaditi Thomasovom droskom u razmjeru od 5—6 kg na hektar. Poljodjelci, koji paze za red, pospu Thomasovu drošku po djetelini. Čine to radi toga, da prije zoraanja djeteline. Čine to radi toga, da prije zoraanja droska uslijed novog višetrajnog oranja droska smješa sa mekomom. Potreba gnojiva za fosfatstijem gnojem vidi se iz toga, što n. pr. u 1000 kg Thomasove droške ima toliko fosforne kiseline, koliko u 7.500 kg stajskog gnoja. Buduć za razvitak zrna treba mnogo fosforne kiseline, tako i popelike, dobro je ova hravniva sredstva podati svakoj žitarici u shodnoj količini. („Hrvatska“.)

Stanje usjeva u Bani. Iz Sarajeva javlja: Bosanska vlada objelodanjuje prikaz usjeva iz prošle i glavne vadimo: Ozimna su se žita popravila prema predjašnjem mjesecu. Ozima pšenica je srednja dobra. Zimska rač lijepe se je razvila. Kasnije sjana ponešto je rijetka. Ozimi ječam srednje doba, lijepe se izvlaćao, a i zrno je lijepe. Jari ječam i zob, kojih je mnogo posijano stoji dobro. Za sadnju je kukuruza bilo vrijeme pogodno, te je svagdje lijepe nikao. Krumpir pokazuje zdravo lica. Dubina je je sadio do konca svibnja, a uslijed povoljnog vremena razvija se dobro. Košnja trava i djeteline daju su dobre rezultate. Voće: trešnje i jabuke obilno ponicje, orasi, kruška slabo, dočim se kod šljivja imade računati sa srednjim rodovima. Vinogradi u Hercegovini pružaju zadovoljavajuć izgled.

Književnost i umjetnost.

„Podzemna Rusija.“ Pošto je prvo izdanje Stepanjaka „Podzemna Rusije“ bilo već posve rasprodano, a općenitvo svejednako naručivalo to djelo, „Moderna Knjižnica“ je u Duku hrvatskoj publici, koja čita, i opremila čto drugo izdanje ove vrlo zanimljive knjige. U okviru informativnih poglavlja o pojedinim znamenitim ličnostima iz ruskog revolucionarnog pokreta iznosi poznati ruski novinar cjepljokupni sliku tuoga pokreta, te ta knjiga naročito danas ne može biti bez interesa za one, koji se tim pitanjem i malom pozatstane, povučili podug kočuljić s dijakom k prsimu.

njem i upoće Rusijom zanimaju. Brošuranaj je knjizi cijena 1 kruna, vezanoj K 150. a dobiva se u svakoj boljoj knjižari.

Razne Vilesti.

Žir, zamjena za kavu. Kako pouzdano saznajemo, u krlu se vlada u monarhiji prestesa pitanje, — a jednako i kod nas na mjerodavnom mjestu, da se dio prirodna žira stavi pod odsvoju zabranu, te da se upotrijebi kao zamjena za kavu (Eichelkaffee). Mislimo koliko god je važno, da se nađie zamjena kavi, to bi bilo od nedoglednih posljedica kada bi se ovaj plod razrušio, koji je izvršno sredstvo za tvorjenje svijana upotrijebilo za nadomještanje kave, jer je na koncu dobivanje masti i masnih tvari važnije i teže pitanje danas no što je namaknuće pridočaka za kavu ili zamjena za ovaj proizvod kod kojeg na koncu imade jošite vrlo velikih zalih u zemlji.

Rusko voće na njemačkim tržištima. Pošto je voće u zaposjednutim krajevima Rusije vanredno lijepo urudilo, to je tamnija vojna uprava poduzela potrebne korake, da se isto što bolje uslijedi. Jedan dio voća doći će do uporabe u samim zaposjednutim krajevima, dok će se ostatak tovariti na vagone i poslati na njemačka tržišta, čime će biti mnogo učinjeno za pučku prehranu.

Dva milijuna maraka za prehranu pučanstva u Berlinu. Berlinsko gradsko poglavarstvo zaključilo je od gradskog zastupstva zadržati svotu od dva milijuna maraka u svrhu izvedenja gradjevnh radnja i drugog naprava, koje su potrebne za pučku prehranu.

Na gradskom području imao bi se sagraditi čitav niz centralnih kuhinja, iz kojih bi se loje imalo u velikim posudama razasijati na mjesta za izdavanje jela, te bi se isto tamo imalo razdijeliti. Računa se, da će se još tijekom ljeta moći pristupiti izdavanju od 250.000 litri gotovog jela. Ovo izdavanje jela ne bi imalo kakve dobrotovornosti, već bi se pučanstvu loje prepariralo iz originalne troškove bez ikakvog dobitka.

Engleska i — mir. „Zürcher Posta“ donosi, da pokret za mir u Engleskoj sve to većma raste, tako da će biti vlada prisiljena povesti mirovne pregovore. U Wilsonovo posredovanje ne vjeruje već niko, dok broj neovih neprijatelja u Engleskoj dnevno raste. Uostalom ne bi u Engleskoj htjeli ni vidjeti Wilsona kao mirovnog posrednika. Prema engleskom shvaćanju moral će mir u Evropi sam savezništvo biti čto sigurno odobjeno. Pošto su svi savezništvo obvezani Engleskoj, to će sigurno Engleska prva moći ostvariti mirovno misao. Do toga će doći istom onom, kad ideja za mir uhvati čvrsti korijen i kod širih masa i kad bude pučanstvo uvjerenom, da su potučeni uspjesi dovoljna garancija, da se sprijeci ponovno krvoproliće.

Željeznica na Lovćen. Pred nedavno bila je dovršena žična željeznica, što ja je austrijska vojna uprava dala sagraditi iz Kotora na Lovćen. Sve što treba za naše vojnike u Crnoj Gori otpremaju sada po toj željeznici.

Zapljenja ratni zločina veleizdaje. Iz Praga javljaju, da je prijašnjem uredniku lista „Česke Slova“, Emilu Spatnyu zaplijenjen imetak ratni zločina veleizdaje. 720.000 kruna za kamionom. Ima tomu trideset godina, da je neki engleski financier dobio ček za englesku banku na 720.000 kruna. Kad je nekome prigodom izašao iz kuće, pustio je ček na kamini, ali je ostao jemalo razočaran, kad se je kući vratio, a čeku ni traga. Kasnije je financier umro, a da nije čeka nikada našao. Nakon njegove smrti bila je kuća prodana. Kod popravljajna kuće našao je

novi vlasnik ček za kamionom, kamo ga zanio propu. — Eto, da nisui ni financijeri najbrijetiji vida, kako se to obično misli i sud.

Austro-hrvatsko parobrodarsko društvo : : na dionice u Suntu. : :

Uslijed zaključka redovite glavne skupštine održavane dne 5. travnja o. g. u Puntu, Časti se popisano saznavi ovime Izvješću glavnu skupštinu u Omišlju, u prostorije Općinske Zgrade, za dne 25. srpnja o. g., u 9 sati prije podne, sa slijedećim dnevnim redom:

- 1. Priopćenja predsjedništva;
  - 2. Prezentacija odluka o novim pravilima;
  - 3. Eventualija.
- U slučaju, da se dne 25. srpnja do 10 sati prije podne ne sabere propisani broj dionica i dioničara, obdržavati će se dne 2. kolovoza o. g. u 9 sati prije podne nova skupština sa istim dnevnim redom. Ova je glavna skupština vlasna zaključivati bez obzira na broj prisutnih dioničara i zastupanih dionica.
- Punat, dne 11. srpnja 1916.

Ravnateljstvo.

N. B. Svaki dioničar, koji želi prisustvovati glavnoj skupštini, mora najduže do 19. odnosno 27. srpnja o. g. položiti svoje dionice sa kuponnim arcima kod: Društvenih poslovnica u Puntu i na Rijeci; Jadranske Banke u Trstu i Opaiju; Češke Banke u Pragu; Posušnice u Pazinu; Seoskih blagajna za štednju i zajmove ili Gospodarsko-trgovačkih društava u Baški novoj, Baški staroj, Belom, Cresu, Dobrinju, Dubušnici, Ljubinu malom i velom, Nerezinama, Omišlju i Vrlošću, te kod g. dra Antuna Antonića u Krku.

Sao sa pravovaljavnim iskaznikom mog dioničar ili njegov punomoćnik skupštinu prisustvovati.

Izaznica izdana za skupštinu od 25. srpnja, vrijedi također za onu od 2. kolovoza.

KINO
Crvenog križa
ULICA SERGIA BROJ 34.
Danas novi raspored!
Pension Lampel
Veseloigra u 3 čina
Urolo interesantna vojna novosti.
Sascha-Meister-tjedan.

Neprekidne predstave.
Ravnateljstvo si pridržava pravo promijeniti raspored.
ULAZNINA: I. prostor K 1.—; II. prostor 40 fil.
Ući se može kod svake slike.

— Ja sam župan.
— Aha, to si ti tamo od Šerića. —
— Slatko se nasmijem, jer sam znao, da imade župana u zaselku Šerića kraj sela Barleca. —
— A da zašto ne nosiš opanci? —
— Nemam ih! —
— Pa kupi! —
— E kupio sam ove dugačke navlake za čizme.
— Bolji je mas opanak, da; gle, ja imam nove opančice — poizidne sukunju. da vidim — ove mi je mati prošetos kupila. — A gdje su ti rtovi? —
— Negdje se izgubili za zečjim tragom. —
— A č, ne će ti ga uloviti; jer su, znaš, — amo iz naših kuća Vrečani ojutov već dva zeća ubili. A treći im je utekao, gle, onom dolinicom kraj vode. —
— Pa tako bi oni smjeli loviti, kad ne plaćaju ništa? —
— Bogme lova i raju imaju; a šta bi plaćali? Dosta im je — kao žu ljudi — plaćanja carstvu i popu i općini. Negu plat njima trgovci u Gospiću, kad ih koji zeća ubije. A i ti ćeš prodati, jel', ako uloviš zeća. —
— Ne ču, sam ču ga pojesti. —
— Gle, a šta bi ti pečena zečevina? Da je laja, hajde de, Bolje ti je prodati ga pa kupiti naše hrane, ako 's i bijela kruva, pa duvana, znaš. —
— Uloviti ga valja najprije. —
— Pa da, ako ga dođdenu psi i ti ga ubiješ, e. — A gdje je tvoja kuća? —
— U Gospiću. —
— Je li drvena ili slamen? —
— Ni drvena, ni slamen, već kamen. —
— Idi, ne budali, kakva kamen? — A imaš li ti špareri (štednjak)? —
— Imam. —
— Imaš li sobu, gdje ženskad radi i željad spava? —
(Nastavit će se.)

BUDE BUDISAVLJEVIĆ

BIJEDA.

Poprnuo sniježak za dobar opanak, ali se jarcima još razabire vršina, ova lička žalos crna, kovčasta, Ljeskovo se granje ponegdje okitilo praškom mlada snijež. Tih je, vedar, dole studen dan — ta uoči Bogojavljenja. Sio ja na lovačku tronozicu iza šibija opazega trna, da me, ako zekan otče bane, ne opažai namaš. Dajele je zamaknuo psu, valjda starijem, tragom, a troje ih je zavrnuo odmah dnoje k po- stavljen rukavu Ljeto. Nera i kraj mene, dražicom uzbrdo — nizbrdo k vodi te kako ustragao plah nobjednja. . . . Sjedi pa sjedi: nisi te čuje lova koga odjehal načeti, ni štetek bronzone viždati. Ho-hoo! — oglasim se jednom, drugi, treći put: ni otikle odziva. — A sunašće mlio škilji iz rasporena oblaka tamo prema starcu Velebitu, pa s njegova sjerka hoće bisernom bijelom da proplane pušta vršina. Zagledam se prema timor-gori, a pametmi mi zauborji, kao tih romon razdragne ličke duše, čustvena klanjalka staroga zemljaka: Divno li si, moje sinje more! Divno jesti: I kad sumšiti i kada počivaš. Velja li si, gotema planino! A biju te iz neba gromovi, Grom odbijaš, a prokosiš morm; Samo ti se čelo natmorio, Velebite, vješa i planino! Stoga su te vile zavolele, Te ubave vile planinike, Jer si velja, jer si ponosita. . . . Još u misli, da ponovim posljednje riječi „jer si velja, jer si ponosita“, a ako mi zapne, pa zastane o gola golčata rebra strmih oni stijena preko vode Jadove. Štrli stijeenje, plahom kičom izderano pa ispresječeno, a onud sa pred dvjesta godina u debelu gorskom kiopu sred česte bukovine prohodile, zasjedale turske potjernice!